

Takdim

DÜNYA YENİLENİRKEN HUKUK ANLAYIŞIMIZ DA YENİLENİYOR!

Abdulhamit GÜL
Adalet Bakanı

Değişmeyen tek şeyin değişim olduğu bir dünyada yaşıyoruz. Modern çağın belli karakteristik özellikleri var; bunlar hız ve teknik gelişimdir. Son iki yüzyıl adeta teknik gelişim karşısında toplumların sürekli bir yenilik üretme çabasına sahne olmuştur. Bu süreçte insan hakları, toplumların düzeni, toplumsal ilişkilerin ahengi ve devletlerin işleyişi değişmeyen gündemler arasında yer almıştır. Her geçen gün değişen toplumsal ilişkiler kendine özgü hukuk kurallarını da beraberinde getirmektedir. Tam da bu noktada devletlerin ortaya koydukları kurallarla, hem kendi hem de toplumlarının önünü açacak bir rol üstlenip üstlenmediği hususu tartışmanın merkezine yerleşmelidir.

Mutlak ve değişmez kurallar oluşturma çabası insanoğlunun en büyük açmazını oluşturmaktadır. Değişen zaman ve şartlar karşısında bunda doğal olarak başarı beklemek doğru da olmayacaktır. Bu nedenle tarihin eski çağlarından itibaren insanoğlunun gelişimi hukuk için belirleyici bir unsur olurken, hukukun toplumun gerisinde kalması da farklı karmaşalara neden olmuştur.

Toplumsal ilişkilerden devletlerin rollerine, bireylerin yeni hak kazanımlarından gelişen teknolojinin niteliğine kadar büyük değişimlerin içerisindeyiz. Sadece iki yüzyıllık modernleşme süreci değil, bu sürecin değişik aşamalarını düşündüğümüzde, günümüzün önemli bir evre olduğunu görmek mümkün olacaktır. Bu değişimi okumak bilim insanlarının olduğu kadar kanun yapımcıların ve devletlerin önemli bir önceliği ve görevidir.

Son aylarda tüm dünyanın yaşadığı Covid 19 salgını devletlerin rollerinin, birey-toplum ve birey-devlet ilişkilerinin yeniden ele alınmasını, yeni fikirlerin, kuralların, önceliklerin belirlenmesi gerektiğini göstermiştir. İnsanlar ve bütün devletler bu süreci iyi okumak zorundadır. Görünen o ki, bu yaşananlar insanı merkeze alan politikaların geliştirilmesi ve öncelenmesini, doğal hayatın korunmasına ilişkin kuralların tavizsiz uygulamasını zorunlu hale getiren bir mesaj yalın bir gerçek olarak karşımıza çıkarmaktadır.

İlk aylarında tıp sahasının yoğun söz aldığı salgın sürecinin iktisadi, sosyolojik, siyasi ve hukukî açıdan kapsamlı olarak değerlendirilmesi bir zaruret halini almıştır. Bütün dünya devletleri ve doğal olarak Türkiye yukarıda saydığım başlıklarda mecburi değişime neden olabilecek bu süreçleri doğru okuma ve yönetme gayretinde olmalıdır. Bizim gördüğümüz meselenin özünü oluşturan unsur insanın ve doğanın merkeze alınması gerçeğidir.

İnsanın etkileyen etkilenen olarak içinde bulunduğu doğal dengenin korunması, kaynakların sürdürülebilir kullanımının her anlamda bir güvenceye bağlanması, ulusal ve uluslararası düzeyde hukukî korumaya alınması büyük önem taşımaktadır. Bu bakımdan yeni dönemde insanın insanla ilişkisi, insanın doğayla ilişkisi, insan toplum ilişkisi, insan devlet ilişkisi konularında yerleşik paradigmalardan ve anlayışların yeniden değerlendirileceğini öngörebiliriz.

Covid 19 salgını en başta insanların sosyal hayatlarının yeniden şekillendiği bir formu dayatmaktadır. Diğer taraftan salgının ekonomik çerçevesi ve sonuçları zaman içerisinde daha net görülecektir. Bu iki konuda ülkemizde Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde hükümetimiz tarafından atılan adımların kritik öneme haiz olduğunu özellikle vurgulamak gerekiyor. Bu olayda, sosyal devlet anlayışının birçok gelişmiş ülkede ne kadar geride olduğunu, ülkemizdeki sağlık ve benzer diğer hizmetlerin seviyesinin ileri seviyeye taşındığını da görmüş olduk. Medeniyet anlayışımızın temelinde yer alan insanın zübde-i alem olduğunu ve insanı yaşatmanın devleti yaşatmak olduğunu salgın sürecinde somut olarak bütün insanlığa bir kez daha gösterdik.

Adalet Dergisi'nin yeni sayısını okurlarımızın istifadesine sunmanın, diğer yandan da salgın sürecini hukukî açıdan ele alan özel bir dosya hazırlamanın mutluluğunu taşıyoruz. Covid 19 virüsü salgın sürecini hukukun farklı dalları açısından ele alarak, sıcaklığı süren bu konuda, derli toplu ve ilk sayılabilecek bir çalışma yapmış olmayı Bakanlığımızın toplum, hukuk ve devlet hayatına katkısı olarak değerlendiriyoruz.

Yaşadığımız bu yeni durumun doğal olarak hukuk hayatımıza somut etkileri olacaktır. Yargı ve hukuk camiasının bu yeni durum karşısında diyecekleri kadar, yenilenme talepleri de önem taşımaktadır. Türkiye olarak hukukumuzun yeni dönemde etkin bir şekilde işletilmesi, milletimizin huzuru, sağlığı ve sahip olduğu imkanların daha da geliştirilmesi açısından hassasiyet noktamızı oluşturmaktadır. Karşımızdaki sorun tüm insanlığın sorunudur, bunun da bilinciyle biz milletimizin karşılaştığı veya karşılaşacağı sorunlara odaklanarak çözüme katkı sunma amacını taşıyoruz.

Adalet Bakanlığı olarak salgın sürecinde gereken tüm tedbirleri aldık ve süreci en az zarar seviyesinde tutmayı başardık. Uygulamaya aldığımız alternatif çözümlerimiz, tam bir kapanma yaşadığımız günlerde adaletin kendisini kapatmasına müsaade etmemiştir. Adaletin

gecikmesinde telafi edilmesi imkansız veya telafisi zor zararların doğmasına engel olma çabasını projelerimizle, önceliği insan sağlığına tanıyarak ortaya koyduk.

Dergimizin yeni sayısında Covid 19 salgını özel dosyasına başta olmak üzere, diğer konularda katkı sunan tüm yazarlarımıza şükranlarımı sunuyorum. Dergimizin güçlenerek devam etmesi için hem yargı camiasının hem de akademik camianın katkılarının önem taşıdığını ifade etmek isterim. Saygılarımı sunuyorum.